

LES CAIXES PRESENTACIÓ CATALANES

UNES ENTITATS FONAMENTALS

Les caixes d'estalvis han estat i són fonamentals per a l'economia catalana. La seva importància queda subratllada per la manca d'un sistema bancari proporcional, però és també evident que les caixes a Catalunya han aconseguit crear un estil propi, molt a prop del poble, que sintonitza amb els seus interessos i els dona un servei. Com a conseqüència —pocs bancs i estil propi—, les caixes tenen un pes majoritari dintre del sistema financer català, i estableixen així un nou fet diferencial amb relació a la resta de l'estat, on els uns i les altres van freqüentment.

Tot i haver estat sempre entitats financeres des dels seus inicis, les caixes no van ser reconegudes com a tals fins fa relativament pocs anys. La seva naturalesa no mercantil i el seu caràcter benèfic-social les van mantenir oficialment al marge de la vida financera del país. Amb la seva nova consideració financera, les caixes han hagut de transformar radicalment la seva estructura i la seva organització. És un petit miracle, i que diu molt a favor de la seva capacitat d'adapta-

ció, que totes elles ho hagin aconseguit, en un marc de gran competència amb els bancs i amb les altres caixes. Les entitats benèfiques de fa cinquanta anys s'han convertit en entitats modernes, que donen un servei financer complet.

ONZE CAIXES

Els dos volums dedicats a les caixes catalanes contenen la història d'onze entitats d'estalvi: les deu existents, més la Caixa de Barcelona, fusionada amb la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis de Catalunya i Balears. L'excepció que representa la Caixa de Barcelona està justificada per la seva extraordinària importància històrica, ja que és la més antiga de les caixes catalanes i té una gran trajectòria al darrere. Es trobaran referències a les altres caixes desaparegudes en el text corresponent a la caixa absorbent.

L'ordre de presentació respon al de la seva data de creació, des de la més antiga fins a la més moderna. El primer volum co-

mença amb la Caixa de Barcelona, continua amb les de Sabadell, Mataró —Laietana—, Manresa i Terrassa i acaba amb la de Manlleu, aplegant les constituïdes al segle passat. El segon volum dóna pas a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis de Catalunya i Balears —actual Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona—, a la del Penedès i a les tres caixes vinculades a l'origen a tres diputacions provincials: la de Catalunya —Diputació de Barcelona— i les de Girona i Tarragona.

LES ETAPES HISTÒRIQUES

L'anàlisi històrica segueix en tots els casos uns mateixos períodes:

- Fins a la creació de la Caixa de Pensions, ja que la seva aparició condiciona i modifica l'actuació de les ja existents, donada l'empenta i el canvi que imposa des dels seus inicis.

- Des del 1905 fins al 1920

- Fins a la guerra civil (1936). Aquesta és tractada en un capítol a part.

- Des del 1940 fins al 1959. Són els anys de l'autarquia i de tancament de l'economia catalana i espanyola.

- Des del Pla d'Estabilització, inici del procés de modernització, fins a la fi del franquisme (1975).

- Els anys de democràcia transcorreguts.

PRECISIONS

- Al final del segon volum figura un resum de les principals disposicions legals referides a les entitats d'estalvi, com també l'evolució històrica dels seus coeficients legals. Són normes generals, a les quals estaven sotmeses totes les caixes. La idea és evitar la repetida explicació d'aquests principis legals en el capítol corresponent de cada caixa, i facilitar la consulta sobre el seu marc legislatiu.

- La bibliografia també figura al final del segon volum. Al marge dels llibres publicats i que es relacionen, cal subratllar que la primera font d'investigació han estat les memòries de les caixes i els llibres d'actes de la Junta de Govern o del Consell d'Administració de cada entitat.

AGRAÏMENTS

Només em resta d'agrair a les deu caixes catalanes les facilitats rebudes a l'hora d'obrir-me els seus arxius, de donar-me la informació que els demanava i de proporcionar-me una bona part del material gràfic que il·lustra l'obra.